

РЕШЕНИЕ

№ 416

гр. Силистра, 28.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – СИЛИСТРА в публично заседание на двадесет и осми юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Мария Н. Петрова

при участието на секретаря И. М. И.
като разглежда докладваното от Мария Н. Петрова Гражданско дело № 20223420100939 по описа за 2022 година

Ишците С. Д. С., А. Д. Т., В. И. Р., И. В. С., Д. В. А. и С. Г. М. твърдят, че страните са наследници по завещание на С. Д. Р. и като такива са съсобственици на следните земеделски имоти:

-ПИ с идентификатор по кадастралната карта и регистри на с. С., общ. С., обл. Сс, одобрени със заповед РД – 18 – 1264 от 21.06.2018 г. на изпълнителния директор на АГКК, представляващ нива с площ от 14705 кв.м., трета категория, находяща се в м. „Е.” в землището на с. С., общ. С.;

-ПИ с идентификатор по кадастралната карта и регистри на с. С., общ. С., обл. Сс, одобрени със заповед РД – 18 – 1264 от 21.06.2018 г. на изпълнителния директор на АГКК, представляващ нива с площ от 24509 кв.м., трета категория, находяща се в м. „П.” в землището на с. С., общ. С.;

-ПИ с идентификатор по кадастралната карта и регистри на с. С., общ. С., обл. Сс, одобрени със заповед РД – 18 – 1264 от 21.06.2018 г. на изпълнителния директор на АГКК, представляващ нива с площ от 44816 кв.м., трета категория, находяща се в м. „П.” в землището на с. С., общ. С.;

-и ПИ с идентификаторпо кадастралната карта и регистри на с. С., общ. С. обл. Сс, одобрени със заповед РД – 18 – 1264 от 21.06.2018 г. на изпълнителния директор на АГКК, представляващ лозе с площ от 805 кв.м., четвърта категория, находящо се в м. „Ст. л.” в землището на с. С., общ. С.,

които молят съда да допусне до делба между тях.

Ответниците В. Г. Д., Д. И. К. и С. И. Р. също считат, че делбата на посочените в исковата молба земеделски имоти следва да бъде допусната, но при законните квоти, а не тези, които следват от представеното по делото саморъчно завещание. Считат, че завещанието е недействително и не произвежда действие, тъй като има характер на завет, доколкото чрез него завещателят се разпорежда с конкретен вид имоти (земеделски земи), а не с цялото си имущество; същевременно завещаните земеделски земи били възстановени с решение на ПК едва след смъртта на наследодателя, поради което при откриване на наследството не били част от имуществото му. Счита също така, че ако се приеме, че завещанието има универсален характер, следва да намери приложение разпоредбата на чл. 20 ЗН, според която завещателното разпореждане не произвежда действие, ако лицето, в полза на което е направено, умре преди завещателя. В конкретния случай предпоставките за прилагането на тази норма били налице, тъй като единият от синовете на наследодателя – Димитър С. Д., включен като наследник в завещанието, починал преди своя баща.

Производството е по реда на чл. 341 и сл. ГПК. Искът е с правно основание чл. 34 ЗС.

От представено по делото решение № 155 от 30.08.1996 г. на ПК – С., съпоставено с актуални скици на имотите, е видно, че в полза на наследниците на С. Д. Р. е възстановено правото на собственост върху посочените в исковата молба земеделски имоти, без лозето с идентификатор 66665.71.6, което на свой ред е възстановено преди смъртта на наследодателя с решение № 135 от 16.10.1995 г. на ПК – С.. С. Д. Р. починал на 08.12.1995 г., но преди това съставил саморъчно завещание от 17.03.1992 г., чрез което разпределил за след смъртта си земеделските си имоти по следния начин: на сина си Д. С. Д. оставил 17 дка ниви в землището на с. С., Сс на сина си И- С. Р. – също 17 дка ниви, на сина си В. С. Р. – 20 дка ниви, на дъщеря си К. С.а Т. – 11,7 дка (зестра) и на внука си И. В. С. – 20 декара ниви. Чл. 16, гласи, че завещателните разпореждания, които се отнасят до цялото или до дробна част от цялото имущество на завещателя, се наричат общи и придават качеството на наследник на лицето, в полза на което са направени (ал. 1), а завещателните разпореждания, които се отнасят до определено имущество, са частни и придават качеството на заветник (ал. 2). Страните по делото заявиха, че не им е известно наследодателят да е притежавал друго имущество към момента на смъртта си, което да не е предмет на неговото завещание, поради което следва да се приеме, че завещанието му има универсален характер, тъй като въпреки че представлява разпореждане с конкретен вид имущество (земеделските земи), то изчерпва цялото му наследство (в този смисъл решение № 1152 от 14.11.2008 г. на ВКС по гр.д. № 4066/07, пето г.о., решение № 268 от 29.09.2012 г. на ВКС по гр.д. № 410/11, първо г.о.).

Чл. 90а ЗН гласи, че завещание и продажба на наследство, съставено и извършена след одържавяване или включване в трудовокооперативни земеделски стопанства или в други образувани въз основа на тях селскостопански организации на имоти, собствеността върху които се възстановява, нямат действие за тези имоти, като с решение на КС на РБ, обнародвано в ДВ, бр. 21 от 1996 г. е обявена противоконституционността на тази разпоредба в частта, в която е предвидено, че завещание, съставено след включване в

трудовакооперативни земеделски стопанства или други образувани въз основа на тях селскостопански организации на имоти на кооператори, собствеността върху които се възстановява по чл. 10, ал. 1 ЗСПЗЗ, няма действие за тези имоти. С оглед частичната противоконституционност на цитираната правна норма следва да се приеме, че извършеното от наследодателя универсално завещание произвежда действието си на общо основание, още повече че по този въпрос се е произнесъл с тълкувателно решение и ВКС - според т. 3 от ТР № 1 от 19.05.2004 г. на ВКС по гр.д. № 1/2014 г., ОСГК универсалните завещателни разпореждания (чл. 16, ал. 1 ЗН) имат действие и следва да се зачетат - по отношение на земеделските земи, собствеността на които се възстановява по ЗСПЗЗ, дори и съставени след като тези земи са включени в ТКЗС или други, образувани въз основа на тях селскостопански организации и наследството на завещателя е открито преди обявяване на противоконституционността на нормата на чл. 90а ЗН (обн., ДВ, бр. 21 от 1996 г.), в хипотезите на висящ съдебен спор към датата на обявяване на противоконституционността на нормата на чл. 90а ЗН, т. е. към дата 16.03.1996 г.

Към момента на смъртта на наследодателя, настъпила на 08.12.1995 г., той оставил като законни наследници своите низходящи от първа степен И.С. Р., В. С. Р. и К. С.а Т., както и децата на починалия преди него син Д. С. Д. – ишците С. Д. С. и А. Д. Т.. Същевременно чл. 20 ЗН гласи, че завещателното разпореждане не произвежда действие, ако лицето, в полза на което е направено, умре преди завещателя. Съдът счита, че като едностранна правна сделка завещанието се подчинява на правилата на договорите съгласно нормата на чл. 44 ЗЗД, а същевременно според чл. 20 ЗЗД договорите подлежат на тълкуване, при което трябва да се търси действителната обща воля на страните, а отделните уговорки трябва да се тълкуват във връзка едни с други и всяка една да се схваща в смисъла, който произтича от целия договор, с оглед целта на договора обичаите в практиката и добросъвестността. В конкретния случай извършеният от наследодателя завещателен акт се приближава в най – голяма степен до делбата – завещание, регламентирана в чл. 77 ЗН, тъй като цели разпределянето на имуществото му между всички негови наследници, така че всеки от тях да получи определена от самия завещател част от него. Всъщност завещанието от 17.03.1992 г. не представлява делба единствено поради обстоятелството, че към момента на съставянето му полагащите се на наследодателя земеделски земи не са били възстановени, така че разпределянето им между наследниците чрез предвиждане на конкретни земеделски имоти за всеки от тях не е могло да се извърши поради технически причини. С оглед на тези съображения съдът счита, че волята, вложена в завещателния акт от 17.03.1992 г., е насочена към оземляване на всички деца на наследодателя, а самото завещание по смисъла си се явява такова по чл. 77 ЗН, който изисква участието в делбата на всички наследници с право на запазена част. Съдът счита, че при подялба на наследството по реда на чл. 77 ЗН не намира приложение чл. 20 ЗН, тъй като ако се приеме, че по отношение на починалия преди наследодателя син завещанието не произвежда действие, би се достигнало до изключването от делбата на наследник с право на запазена част – в случая ишците С. Д. С. и А. Д. Т., чийто баща е именно такъв. В този смисъл следва да се тълкува и волята на наследодателя, а именно да предаде имущество на всичките си законни

наследници, включително и на техните деца, в случай че самите те починали преди своя наследодател. Поради изложените причини съдът счита, че делбата на процесните земеделски имоти следва да се извърши съобразно волята на наследодателя, изразена в саморъчното завещание от 17.03.1992 г., при разглеждането му като акт по чл. 77 ЗН, имащ за цел да разпредели имотите между наследниците, при съобразяване на правото на заместване на собствените им деца. Това тълкуване на волята следва от изразения стремеж на наследодателя да зачете запазената част от наследството на всяко от децата си, както и от обичаите при наследяването за разпределяне на земеделските имоти основно между децата от мъжки пол (и заместващите ги в наследяването низходящи) и предоставянето на по – малка част от земите на децата от женски пол под формата на зестра.

В приложение на казаното по – горе квотите от наследството на сина на наследодателя И. С. Р. възлиза на 17/85,7 ид.ч., на сина В. С. Р. – на 20/85,7 ид.ч., на дъщерята К. С.а Т. – 11,7/85,7 ид.ч., на низходящите на Д. С. Д. – ищите С. Д. С. и А. Д. Т. – на 17/85,7 ид.ч. (по 8,5/85,7 ид.ч. за всеки ищец) и на внука И. В. С. – ищец по делото – 20/85,7 ид.ч. Тъй като И. С. Р. е починал през 1998 г., неговият дял следва да се разпредели по равно между наследниците му, ответниците В. Г. Д., Д. И. К. и С. И. Р. (съпруга и деца), всяка от които получава по 5,67/85,7 ид.ч. от наследството. Квотата на К. С.а Т., починала през 2010 г., преминала в собственост на дъщеря □ С. Г. М., тъй като другите □ две деца – П. Г. П. и В.Г. П. са се отказали от наследството на своята майка. Квотата на В. С. Р., починал през 2006 г., се разпределя между преживялата го съпруга В. И. Р. и децата му И. В. С. и Д. В. А., ищци по делото, като всеки от тях получава по 6,67/85,7 ид.ч., а заедно с получената на лично основание идеална част квотата на И. В. С. нараства на 26,67/85,7 от наследството.

Изложените дотук аргументи обосновават извода, че страните в производството са съсобственици на поделеното имущество при посочените по – горе квоти, които изключват наличието на други участници в съсобствеността, поради което искът за подялба на спорните имоти между тях, бидейки основателен, следва да се уважи. Поради тези причини и на основание чл. 235 ГПК съдът

РЕШИ:

ДОПУСКА извършването на делба между страните по настоящото дело С. Д. С. с ЕГН ***** от гр. П. Т., общ. П. Т., обл. В. Т., ул. „Т.“ № ..., А. Д. Т. с ЕГН ***** от гр. П. Т. общ. П. Т., обл. В. Т., ул. „Т.“ №, ет..., В. И. Р. с ЕГН ***** от гр. П. Т., общ. П. Т., обл. В.Т. ул. „Т.“ № ..., И. В. С. с ЕГН ***** от гр. П. Т., общ. П. Т., обл. В. Т., ул. „Т.“ № ..., Д. В. А. с ЕГН от гр. Г.О., обл. В. Т., ул. „Ю.Г.“ № ..., вх. ..., ет. .., ап. .., С. Г. М. с ЕГН ***** от с. С.о, общ. П. Т. обл. В. Т., ул. „П. и д.“ № ..., В. Г. Д. с ЕГН ***** от с. С., общ. С., обл. Сс, ул. „Д.“ № ..., Д. И. К. с ЕГН ***** от гр. Сс, ул. „Р.“ № ..., вх. .., ет. .., ап. 33 и С. И. Р. с ЕГН ***** от с. В., общ. К., обл. Сс, ул. „О.“ № ...

по отношение на следните имоти:

-ПИ с идентификаторпо кадастралната карта и регистри на с. С. общ. С., обл. Сс, одобрени със заповед РД – 18 – 1264 от 21.06.2018 г. на изпълнителния директор на АГКК, представляващ нива с площ от 14705 кв.м. (четиринадесет хиляди седемстотин и пет кв.м.), трета категория, нахождаща се в м. „Е.” в землището на с. С., общ. Ситово, при съсед: ПИ с идентификатори,,,, и

-ПИ с идентификаторпо кадастралната карта и регистри на с. С., общ. С., обл. Сс, одобрени със заповед РД – 18 – 1264 от 21.06.2018 г. на изпълнителния директор на АГКК, представляващ нива с площ от 24509 кв.м. (двадесет и четири хиляди петстотин и девет кв.м.), трета категория, нахождаща се в м. „П.” в землището на с. С., общ. С. при съсед: ПИ с идентификатори,,,,,, И.....;

-ПИ с идентификатор по кадастралната карта и регистри на с. С. общ. С., обл. Сс одобрени със заповед РД – 18 – 1264 от 21.06.2018 г. на изпълнителния директор на АГКК, представляващ нива с площ от 44816 кв.м. (четиридесет и четири хиляди осемстотин и шестнадесет кв.м.), трета категория, нахождаща се в м. „П.” в землището на с. С., общ. С. при съсед: ПИ с идентификатори,,, и

-и ПИ с идентификатор по кадастралната карта и регистри на с. С., общ. С. обл. Сса, одобрени със заповед РД – 18 – 1264 от 21.06.2018 г. на изпълнителния директор на АГКК, представляващ лозе с площ от 805 кв.м. (осемстотин и пет кв.м.), четвърта категория, нахождащо се в м. „Старите лозя” в землището на с. С., общ. С. при съсед: ПИ с идентификатори,,, и

при квоти:

-за С. Д. С. – 8,5/85,7 ид.ч.;

-за А. Д. Т. – 8,5/85,7 ид.ч.;

-за В. И. Р. – 6,67/85,7 ид.ч.;

-за И. В. С. – 26,66/85,7 ид.ч.;

-за Д. В. А. – 6,67/85,7 ид.ч.;

-за С. Г. М. – 11,7/85,7 ид.ч.;

-за В. Г. Д. – 5,66/85,7 ид.ч.;

-за Д. И. К. – 5,67/85,7 ид.ч.;

-за С. И. Р. – 5,67/85,7 ид.ч.

РЕШЕНИЕТО може да бъде обжалвано в двуседмичен срок от връчването му на страните пред СОС.

Съдия при Районен съд – Силистра: _____